

ПРОТОКОЛ

№ 3

София, 08.01.2020 година

Днес, 08.01.2020 г. от 10:08 ч. се проведе открито заседание на Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР, Комисията), в състав „Енергетика“, ръководено от председателя доц. д-р Иван Н. Иванов.

На заседанието присъстваха членовете на Комисията Светла Тодорова, Ремзи Осман, Александър Йорданов, Владко Владимиров, Георги Златев, Евгения Харитонова и главният секретар Росица Тоткова (без право на глас).

На заседанието присъстваха А. Иванова - директор на дирекция „Природен газ“, Р. Тахир – началник на отдел „Цени, лицензии и пазари – природен газ“ и експерти на КЕВР.

Председателят доц. д-р Иван Н. Иванов откри заседанието и констатира, че не са налице правни пречки за провеждането му.

„ОВЕРГАЗ МРЕЖИ” АД е уведомено за провеждане на заседанието с писмо на КЕВР с изх. № Е-15-57-39/23.12.2019 г. и изпраща свои представители.

На заседанието се явиха:

- г-н Светослав Иванов – изпълнителен директор на „Овергаз Мрежи” АД;
- г-н Анна Прешелкова – заместник-изпълнителен директор;
- г-н Бисер Николов – мениджър „Цени“;
- г-н Стефан Димитров – юрист.

На откритото заседание беше разгледан доклад относно заявление от „Овергаз Мрежи” АД за утвърждаване на цени за пренос на природен газ, за снабдяване с природен газ от краен снабдител и за присъединяване на клиенти към газоразпределителните мрежи на лицензионните територии на дружеството за периода 2020 – 2024 г.

Докладът, изготвен от работна група в състав: Агапина Иванова, Елена Маринова, Ремзия Тахир, Грета Дечева, Михаела Андреева, Сирма Денчева, Емилия Тренева, Ренета Николова и Димитър Дуевски, е приет с решение на КЕВР на закрито заседание по т. 4 от Протокол № 237/23.12.2019 г. и публикуван на интернет страницата на Комисията.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Съгласно процедурата давам думата на представителите на „Овергаз Мрежи” АД да изразят становище по изготвения доклад. Заповядайте, г-н Иванов.

С. Иванов – изпълнителен директор на „Овергаз Мрежи” АД:

Преди всичко позволете ми да Ви пожелаая една много здрава, много успешна година, много ползотворна, с по-малко проблеми на тази маса за решаване. Дай, Боже, зимата да е по-студена отгук нататък, защото студената зима по стар енергиен обичай означавала успешна енергетика. Така са ми казвали стари професори, като покойният проф. Тодориев например.

Преди да премина към изказването на нашето становище, аз бих си позволил да задам един въпрос, тъй като току-що получихме един документ, който много ме зарадва, удовлетвори, но в същото време разбирам, че ми създава и съществени проблеми. Както сте информирани, „Овергаз Мрежи” АД е акционерно дружество. То има колективен орган за управление в лицето на съвета на директорите и Общо събрание на акционерите. Бизнес планът, който сме внесли и чието приемане с решение на Комисията току-що беше потвърдено с връчването на формалния акт, самото решение на Комисията, съм защитавал пред Съвета на директорите, за което са информирани и акционерите в компанията. И в този бизнес план, който вече е формално утвърден и аз приемам като своя отговорност и задължение да изпълнявам, има един елемент, който се нарича *цени*. Съгласно чл.13 на Наредба №3, наредбата за лицензиране, цените на услугите, които предприятието (което имам честа да управлявам) предлага, са елемент от този бизнес план. За моя изненада в проекта на доклад, който е предмет на днешното обсъждане, аз виждам, че цените, които работната група предлага за утвърждаване, са различни от тези, които са елемент съгласно изискванията на чл.13 от Наредба №3. Това за мен предизвиква съществени проблеми в качеството ми на мениджър на предприятието. Предполагам ще се съгласите... всеки, който се е занимавал с икономическа теория и практика, би трябвало да е наясно, че няма как един бизнес план да бъде изпълнен в пълния си размер, ако цените не са такива, каквито са предвидени в съответния бизнес план, тъй като част от тези цени обосновават и необходимия финансов ресурс за реинвестиции. В анализа, който ние направихме, на доклада, представен за днешното обсъждане, ние стигнахме до извода, че всъщност ще бъдем с ресурс по-малък за инвестиране в следващата година, отколкото е предвиден в бизнес плана, в размер на около 16 млн. лв., което е съществена сума. Тези 16 млн. лв. са достатъчни да бъдат построени около 150 км газопроводи, по които по всяка вероятност, имайки предвид средната гъстота на населението на нашите територии, живеят 15 хил. домакинства. С други думи искам да кажа, че утвърденият бизнес план, ако бъде съпроводен като мое задължение за изпълнение с цените, които се предлагат в доклада, който уважаемата Комисия днес ще разгледа, ще лишат от възможността около 15 хил. домакинства да бъдат присъединени към газоразпределителната мрежа на „Овергаз Мрежи” АД, а аз ще изпадна в неприятната ситуация да отчитам неизпълнение на бизнес плана пред СД. Предполагам същото ще констатира и Комисията при една евентуална проверка.

Моля да ми помогнете да разбере какъв е смисълът от това противоречие. Може би аз не разбирам правилно. Използвам повода да припомня, че именно поради подобни опасения ние предложихме при разглеждането на предложението за изменение на Наредба №3 двете процедури, ако не могат да бъдат обединени, поне да вървят паралелно.

Благодаря Ви.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Благодаря Ви, г-н Иванов. Останалите представители на „Овергаз Мрежи” АД няма да вземат думата в момента, така разбирам, нали? Благодаря Ви. Тогава обръщам се към работната група. Имаше конкретен въпрос, свързан с бизнес плана и изготвения доклад по заявлението за цени. Кой ще вземе думата? Заповядайте, г-жо Тахир.

Р. Тахир:

В решението за бизнес плана са посочени предложените цени от дружеството, а процедурата за утвърждаване на цени си е отделна процедура. Там предложените цени са

коригирани с нормата на възвръщаемост на собствения капитал, както се изчислява на всички дружества в сектор „Природен газ“. И всъщност в доклада за цени са посочени и предложените цени от „Овергаз Мрежи“ АД, и след корекцията с нормата на възвръщаемост са посочени и цените, които се предлагат за утвърждаване от Комисията. Отнася се за възвръщаемостта, за намаляване на възвръщаемостта, така че инвестициите, които са заложили в бизнес плана, и инвестициите, които са в модела за цени, те не са променени.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:
Г-н Иванов.

С. Иванов – изпълнителен директор на „Овергаз Мрежи“ АД:

Аз за съжаление продължавам да не разбирам и не считам, че получих отговор на моя въпрос, но исках да подчертая освен това, което казах дотук, че ние всъщност се надявахме да получим пояснение от Комисията, имайки предвид и значително по-дългия срок от нормативно определения, който беше необходим на Комисията да разгледа двете ни заявления. Припомням, че тримесечният срок изтичаше в края на тази година. Поради факта ... в края на предходната година, 2019 ... Поради факта, че .. нямам представа поради какви причини, някои други дружества бяха разгледани по-експресно като предложения, отколкото „Овергаз Мрежи“ АД. Поне такава е публичната информация, достъпна на сайта на КЕВР. Ние всъщност пропускаме един приход от около 900 хил. лв. само за м. януари, което допълнително ще утежни ситуацията на компанията, и аз силно се надявам това да не е специално отношение от страна на Комисията.

Тези неща, които аз казвам, разбира се, са далече от формалностите и от формалния отговор, който току-що получих от страна на администрацията на Комисията. Формалните си аргументи ние ще изложим в писмен вид по съответния ред, но искам да подчертая, че не сме удовлетворени от това, което Комисията по всяка вероятност ще обсъди, не знам дали ще приеме, като предложение на работната група. Това значително ще затрудни изпълнението на инвестиционните задължения на компанията. Ние, разбира се, ще се постараете, ще направим всичко необходимо, както и досега сме го правили, това да не се отрази по никакъв начин на качеството на услугите, които предлагаме. За мое голямо съжаление ще трябва да се отложат и няколко съществени, сериозни инвестиционни проекти, които компанията беше решила да реализира, за да покажем на региона не само, на останалите български компании, че в България има напредничава технологична мисъл в интерес на нашите клиенти.

Благодаря Ви.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Благодаря Ви, г-н Иванов. Аз само искам да кажа, че категорично считам, че няма специално, особено пък негативно, отношение към дружеството „Овергаз Мрежи“ АД. Считам, че забавянето, за което аз съм разговарял с работната група, се дължи на обстоятелството, че „Овергаз Мрежи“ АД са най-голямото газоразпределително дружество в страната и както обясниха от работната група, се е наложило наистина обработка на голям брой документи. Вие знаете, че (ако се не лъжа) 62% от лицензионната територия на газоразпределителните дружества се държи именно от „Овергаз Мрежи“ АД. Това е, което ми беше казано от работната група. Що се касае до въпроса, който повдигнахте, действително Вие ще имате 14-дневен срок, в който писмено да заявите Вашето становище.

Колеги, имате ли Вие въпроси и изказвания по първото от двете публични заседания – откритото заседание, преди да пристъпим към...? Заповядайте, г-жа Тодорова.

С. Тодорова – член на КЕВР:

Тъй като имаше някакво противоречие между изказването на представителите на дружеството и отговора на администрацията, искам да попитам с какви средства ще се извършват инвестициите, както е по бизнес план.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Заповядайте. Г-жа Прешелкова.

А. Прешелкова – заместник-изпълнителен директор:

По бизнес план са предвидени привлечени средства 70% и 30% собствен ресурс за финансиране на инвестиционната програма на дружеството. Това е заложено в бизнес плана и е отчетено в структурата на капитала при изчисляване на нормата на възвръщаемост.

С. Тодорова – член на КЕВР:

По-скоро каква част от възвръщаемостта ще бъде вложена в нови активи? Дали намаляването на възвръщаемостта действително не се отразява, както казват нашите колеги, върху инвестиционната дейност?

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Заповядайте, малко по-силно, води се запис. Да се чува ясно. Заповядайте, г-жа Прешелкова.

А. Прешелкова – заместник-изпълнителен директор:

При всички положения корекцията в нормата на възвръщаемост на собствения капитал, която е предложена от работната група, и всъщност е изразена в числа в доклада, който днес обсъждаме, ще повлияе върху инвестиционната възможност на дружеството и върху източниците за финансиране на инвестиционната програма. В самия доклад ... дори и колегите са констатирани, че това води до 3 млн. лв. годишно намаление на необходимия приход, съответно 3 млн. лв. намаление годишно на възможностите за инвестиции. По отношение на самата норма на възвръщаемост бих искала да направя също някакъв коментар, защото ние няколко пъти се опитахме да споделим нашето виждане, но ако позволите също сега ще споделя. Източникът, който ползваме за данни за норма на възвръщаемост и въобще за компонентите при изчисляването на нормата на възвръщаемост на собствения капитал, е един международен сайт, който се поддържа от проф. Дамодаран в Нюйоркския университет. Смесът на този сайт е всъщност обработване на информация за над 44 хил. компании в над 150 държави. На базата на информацията и на данните на тези компании проф. Дамодаран, използвайки статистически методи, публикува референтни стойности на показатели, които да се използват от трети лица при анализ и оценка на инвестиционни проекти. Всъщност това, което ние не разбираме, е защо при един и същи източник на информация при изчислението на една и съща формула за възвръщаемост на собствения капитал, имайки три компонента, членовете на работната група считат, че трябва за два от компонентите да взема параметри за целия свят, за региона, а за единия от компонентите приема за Западна Европа. Обръщаме внимание, че всъщност β коефициентът, това е рискът. Познавайки се на риска на Западна Европа и прилагайки го него за компаниите в сектор „Природен газ“, всъщност в България, не считаме, че е редно, защото .. само малко числа да Ви кажа. В сектор Oil and gas distribution, откъдето всъщност черпим показателите за нашия коефициент, участват 144 държави. Само една от България. И България, всичките 111 компании, които участват в изчисленията и въобще в базата данни на проф. Дамодаран, са класифицирани и играят роля при участието на коефициентите за Източна Европа, за развиващи се пазари. Когато обаче ние се връщаме в тази база данни, за да се позовем на тези коефициенти, разбирам, че работната група счита за редно да счете показанията на данните за Западна Европа, където са Германия, където е Швеция, където е Норвегия.

Още веднъж благодаря, че ме изслушахте, но това за нас е важно и писмено ще го

изложим още веднъж, писмено сме Ви го представили и считаме, че е важно и води до ощетяване не само за „Овергаз Мрежи” АД, а то е важно за целия сектор „Природен газ“. Благодаря.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Благодаря Ви. Заповядайте, г-н Иванов.

С. Иванов – изпълнителен директор на „ОВЕРГАЗ МРЕЖИ” АД:

Само с две думи да допълня това, което г-жа Прешелкова подробно изложи. Всъщност най-важното тук е не толкова, че е взет коефициент, който е приложим за географското понятие Западна Европа. Предполагам, че той е приложим и за някои държави от Централна Европа. Важното тук е, че той е приложим (този коефициент, който работната група е предпочела да използва в случая) за пазари, които са със значително по-развита инфраструктура, тъй като там рискът от инвестиции в нова инфраструктура е значително по-малък. Просто там инвестиционните програми на компаниите за създаване на нови активи не са така динамични. Няма как да не си даваме сметка, че живеем във време, в което екологията е изключително важна тема. Газът е доказано най-ефективният инструмент за решаване на всички екологични проблеми. И в същото време ние не сме удовлетворени от факта, че се прилага един коефициент, който не стимулира динамичното развитие на инвестиции в сектора, а по-скоро обратното. Колегите от „Севлиевогаз-2000“ АД не повдигат темата по много проста причина. Те нямат на територията си повече необходимост от инвестиции, но всяко предприятие, което има доста голяма територия непокрита като нова инфраструктура, за нея това е проблем. Въпросът беше обсъждан и на заседание на БАПГ. Асоциацията ще излезе с конкретно предложение, с конкретни мерки, но ние призоваваме Комисията, ако може да се вслуша по-внимателно във всичките аргументи, които имаме, защото подобно решение не е в полза на развитието на сектора.

С. Димитров – юрист:

Аз съм Стефан Димитров, юрист, искам просто да допълня колегите си с един формален аргумент. За да се приложи въпросният β коефициент, независимо дали става въпрос за Западна или Източна Европа, членовете на работната група в доклада са се позовали формално на чл. 13, ал. 5. Приложението на въпросния член, за да се приложи, първо трябва да се вземе предвид, че това е чисто нова ал. 5, нова разпоредба, която влезе в сила от 03.12, в края на миналата година. Нашето заявление е вхотирано в края на м. септември 2019 г., когато правният ред не е включвал въпросната разпоредба, и изчисленията, които са направили колегите, които са подготвили предложението за цените към заявлението на „Овергаз Мрежи” АД, е изцяло съобразено с действащия към този момент материално-правен ред. Подчертавам - материално-правен ред, неслучайно, защото след като се приема на 03 декември новата разпоредба, основен правен принцип е, че по отношение на материално-правни разпоредби, каквато безспорно е чл. 13, ал. 5, обратна сила се придава само с изричен текст, какъвто в Наредбата не присъства, поради което ние нямаме съмнение, че Комисията и работната група ще следват закона при финалното произнасяне. Затова в момента просто насочвам вниманието в тази посока, за да се ... чисто превантивно да се предотврати допускане на такова нарушение. Прилагането на нов ред към заварени взаимоотношения, подчертавам – материално-правни, а не процесуално-правни, и колегите юристи ще ме разберат какво точно имам предвид и защо е толкова важно това разграничение, ще доведе до чисто формално нарушение, ако по този начин, както е описано в доклада на работната група, съответно текстовете бъдат възпроизведени в решението на Комисията.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Благодаря Ви, г-н Димитров. Колеги, не виждам други желания за изказвания от страна на Комисията. В такъв случай, преди да закрия първото публично заседание

посветено на заявлението на „Овергаз Мрежи” АД, нека да обявя, както ще го повтoря и при общественото обсъждане, че закритото заседание, на което Комисията ще се произнесе с решение по заявлението на Овергаз Мрежи” АД, ще се проведе на 30.01.2020 г. от 10:00 ч.

Комисията прецени, че обстоятелствата по образуваното производство са изяснени пълно и всестранно, и на основание чл. 47, ал. 1 от Правилника за дейността на КЕВР и на нейната администрация

РЕШИ:

Насрочва закрито заседание на 30.01.2020 г. от 10:00 за вземане на решение относно заявление от „Овергаз Мрежи” АД за утвърждаване на цени за пренос на природен газ, за снабдяване с природен газ от краен снабдител и за присъединяване на клиенти към газоразпределителните мрежи на лицензионните територии на дружеството за периода 2020 – 2024 г.

Приложение:

1. Уведомително писмо на КЕВР с изх. № Е-15-57-39/23.12.2019 до „Овергаз Мрежи” АД.

ЧЛЕНОВЕ НА КЕВР:

.....
(С. Годорова)

.....
(Р. Осман)

.....
(А. Йорданов)

.....
(В. Владимиров)

.....
(Г. Златев)

.....
(Е. Харитонова)

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ДОЦ. Д-Р ИВАН Н.ИВАНОВ

ГЛАВЕН СЕКРЕТАР:

Р. ТОТКОВА

Протоколирал:

(А. Фикова - главен експерт)